

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΥΠΟΥ

ΑΝΑΣΚΑΦΕΣ ΡΩΜΑΙΚΩΝ/ΠΡΩΙΜΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΚΑΤΑΛΟΙΠΩΝ

ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΑΚΡΩΤΗΡΙ-DREAMER'S BAY, 2017

Το Τμήμα Αρχαιοτήτων, Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, ανακοινώνει τη λήξη των ανασκαφών του 2017 (μεταξύ 6^{ης} και 25^{ης} Απριλίου) εντός και γύρω από τη θέση Ακρωτήρι-Νησιαρούν (Dreamer's Bay) στην Επαρχία Λεμεσού, στις νότιες ακτές της χερσονήσου του Ακρωτηρίου κάτω από τη διεύθυνση του Δρος Simon James, Πανεπιστημίου του Leicester. Πρόκειται για τη τρίτη ερευνητική περίοδο στην περιοχή.

Όπως και στις προηγούμενες ερευνητικές περιόδους, οι έρευνες επικεντρώθηκαν στα κατάλοιπα λιθόκτιστων κτιρίων κοντά στην ακτογραμμή, τα οποία είχαν αποκαλυφθεί ως αποτέλεσμα των χειμερινών καταιγίδων. Έρευνες έγιναν και σε ένα λιθόκτιστο κτίριο στην κορυφή λόφου. Όλα τα κατάλοιπα βρίσκονται εντός των ορίων των Βρετανικών Βάσεων Ακρωτηρίου. Τα κατάλοιπα είχαν διερευνηθεί και παλαιότερα από το Πανεπιστήμιο του Buffalo και είχαν ερμηνευτεί ως τμήματα Ρωμαϊκής/πρώιμης Βυζαντινής λιμενικής εγκατάστασης που ίσως να εξυπηρετούσε την κοντινή πόλη του Κουρίου, που βρισκόταν περίπου 13 χμ στα βορειοδυτικά. Παραμένει να διερευνηθεί το πώς συνδέονται τα κτίρια αυτά με τα βυθισμένα κατάλοιπα στην παραλία προς τα ανατολικά του χώρου, μεταξύ των οποίων και λιθόκτιστος κυματοθραύστης. Το υφιστάμενο πρόγραμμα, που αναμένεται να διαρκέσει πέντε χρόνια, στοχεύει στην πλήρη καταγραφή των κτισμάτων που βρίσκονται στην ακτογραμμή, στη χρονολόγηση και στην ερμηνεία τους, καθώς και στην χρονολόγηση και ερμηνεία του οικοδομήματος στην κορυφή του λόφου. Το πρόγραμμα αυτό αποτελεί μέρος μιας κοινής ερευνητικής συνεργασίας με το Πανεπιστήμιο του Southampton και με άλλους εταίρους για τη μελέτη του ενάλιου και γεωμορφολογικού χαρακτήρα της περιοχής. Ο απώτερος στόχος αυτής της συνεργασίας είναι η κατανόηση της σχέσης του αρχαίου λιμένα με τον σύγχρονό της οικισμό και του ρόλου που θα είχε η χερσόνησος του Ακρωτηρίου στις θαλάσσιες διαδρομές μεταξύ της νότιας ακτογραμμής της Κύπρου και της ανατολικής Μεσογείου.

Τοίχοι κτηρίων διακρίνονται σε διάφορα σημεία κατά μήκος της ακτογραμμής της θέσης Ακρωτήρι-Νησιαρούν (Dreamer's Bay), η οποία έχει μήκος περίπου 0.5 χλμ στη νότια ακτή της χερσονήσου, και αποτελείται αποκλειστικά από απότομες πλαγιές και γκρεμούς που φτάνουν τα 120 μ. σε ύψος. Κατά την ερευνητική περίοδο του 2016, οι τοίχοι αυτοί όπως και η περιοχή γύρω τους καθαρίστηκαν και ακολούθησε επιλεγμένη ανασκαφή κάποιων σημείων. Είχε γίνει τότε φανερό ότι τα κατάλοιπα ήταν πιο μεγάλα και με πιο περίπλοκο αρχιτεκτονικό σχεδιασμό απ' ό,τι αναμενόταν, αφού υπολογιζόταν ότι επρόκειτο για απλές τετράπλευρες «αποθήκες». Αρκετές από αυτές διαιρούνται στο εσωτερικό τους σε άλλα δωμάτια, και /ή είναι προσαρτημένες σε υπαίθριους περικλειστούς χώρους στους οποίους υπάρχουν ενδείξεις ανθρώπινης δραστηριότητας, όπως υποδεικνύουν αβαθή λαξεύματα που περιείχαν καύση, πιθανότατα υπο-προϊόν κάποιας εργαστηριακής κατεργασίας.

Οι ανασκαφικές έρευνες συνεχίστηκαν στο κτήριο στην περιοχή 2, το οποίο βρίσκεται περίπου στο μέσο των καταλοίπων της ακτογραμμής. Κατά τις έρευνες του 2016 εντοπίστηκαν ακέραια αγγεία θαμμένα κάτω από τοίχους που θα είχαν καταρρεύσει, πιθανότατα, από κάποιο σεισμό. Μια επιπρόσθετη ανασκαφική τομή επιβεβαίωσε την εικόνα της βίαιης καταστροφής, αποκαλύπτοντας ένα κτήριο με λίθινα θεμέλια και πιθανότατα πλίνθινη ανωδομή, χωρίς όμως να εντοπιστούν οποιαδήποτε υλικά στέγασης της οροφής. Βρέθηκαν μαγειρικά αγγεία και αμφορείς, κάποια από τα οποία είναι ακέραια. Μια

προκαταρκτική υπόθεση είναι ότι το κτήριο αυτό καταστράφηκε από τον ίδιο σεισμό των μέσων του 4^{ου} αιώνα μ.Χ. που κατέστρεψε το Κούριο και ακολούθως εγκαταλείφθηκε.

Οι ανασκαφές συνεχίστηκαν σ' ένα σημείο του κτηρίου που βρίσκεται στην Περιοχή 4, στο ανατολικό άκρο του χαμηλού σημείου απέναντι από τη θάλασσα, όπου ήδη οι έρευνες του 2015 και 2016 αποκάλυψαν μια πολύπλοκη στρωματογραφία που αποτελείται από ένα σύνθετο δίκτυο τοίχων, διάφορα επίπεδα χρήσης και καύσεις. Σε αντίθεση με το κτήριο της περιοχής 2, η περιοχή 4 αποτελείται πιθανότατα από τρεις διαδοχικές φάσεις, ξεκινώντας με αυλακώσεις λαξευμένες στο φυσικό βράχο, τις οποίες διαδέχεται ένα κτήριο με λίθινα θεμέλια το οποίο συνδέεται με τον εντοπισμό ενός αποθέτη που περιέχει περίπου 250 κιλά τεμαχισμένης κεραμικής, κυρίως αμφορείς. Το υλικό αυτό δεν έχει ακόμη μελετηθεί αλλά υπολογίζεται ότι αποτελεί ενδείξεις της καταστροφής από το σεισμό που κατέστρεψε και το κτήριο στην Περιοχή 2. Παρόλ' αυτά, στην περιοχή αυτή υπάρχουν ενδείξεις ανοικοδόμησης με διαφορετικό αρχιτεκτονικό σχεδιασμό, καθώς τα προηγούμενα λίθινα θεμέλια χρησίμευσαν στην οικοδόμηση άλλων κτισμάτων, και το υπόλοιπο οικοδομικό υλικό εντοπίστηκε στον αποθέτη. Ως εκ τούτου, τα κατάλοιπα που εντοπίστηκαν αντιπροσωπεύουν την τρίτη φάση του κτηρίου, που πιθανόν ακολούθησε της καταστροφής του σεισμού και χρονολογείται στην Ύστερη Ρωμαϊκή – Πρώιμη Βυζαντινή περίοδο.

Τα υπόλοιπα ευρήματα από την ανασκαφή των κτηρίων κατά τις φετινές έρευνες αποτελούνται από περισσότερα αντικείμενα κατασκευασμένα από κράμα χαλκού, καρφιά που πιθανότατα προέρχονται από καράβια, ένα μικρό τετράγωνο βαρίδιο, και μια μεγάλη βελόνα.

Κατά τη φετινή χρονιά διερευνήθηκε επίσης η περιοχή 7 που βρίσκεται στην κορυφή του λόφου, περίπου 650 μ. βόρεια των κτιρίων της ακτογραμμής, σ' ένα σημείο που προσφέρει πανοραμική θέα της ακτής από το Ακρωτήριο των Γάτων στα ανατολικά, μέχρι το Κούριο στο βορειοδυτικά. Πραγματοποιήθηκαν δοκιμαστικές τομές στα βόρεια και στα δυτικά με σκοπό τον εντοπισμό και την ερμηνεία της έκτασης του λιθόκτιστου κτηριακού συγκροτήματος του οποίου η έρευνα άρχισε ήδη από το 2015. Η περιοχή φαίνεται να οριοθετείται από τοίχους μη-οχυρωματικού χαρακτήρα. Η βόρεια τομή αποκάλυψε ένα σημείο με πάτωμα από οπτό πηλό και πιθανότατα τμήμα από μια ημι-οκταγωνική αυτίδα. Ο χαρακτήρας, οι φάσεις και η χρονολόγηση του συγκροτήματος δεν έχουν ακόμη διευκρινιστεί, αλλά είναι βέβαιο ότι ανήκουν στην Ύστερη Αρχαιότητα.

Κατά τη διάρκεια της φετινής έρευνας, συνεργάτες από το Πανεπιστήμιο του Southampton συνέχισαν να εργάζονται στη διερεύνηση του ενάλιου περιβάλλοντος της θέσης Ακρωτήρι-Νησιαρούν (Dreamer's Bay), και της περιοχής γύρω από το αρχικό νησί του Ακρωτηρίου, δίνοντας έμφαση στην ανασύσταση της αρχαίας ακτογραμμής και του επιπέδου της θάλασσας. Οι έρευνες αυτές αποτελούν το πρώτο στάδιο μιας συνεργασίας για τη μελέτη του ενάλιου χαρακτήρα της περιοχής της θέσης Ακρωτήρι-Νησιαρούν (Dreamer's Bay), της ευρύτερης περιοχής και της χερσονήσου του Ακρωτηρίου, η οποία φαίνεται ότι μετατράπηκε από νησί σε χερσόνησο κατά τους πρώιμους ιστορικούς χρόνους.

Φοιτητές αρχαιολογίας από το Πανεπιστήμιο του Leicester, κατά τη διάρκεια της ανασκαφής του δυτικού άκρου ενός επιμήκους κτηρίου λυμενικού χαρακτήρα της Υστερο-ρωμαϊκής περιόδου, στη θέση Ακρωτήρι-Νησιαρούν (Dreamer's Bay), Κύπρος (© University of Leicester)

Ο Ντόναλντ Κλαρκ, ανασκαφέας των Αρχαιολογικών Υπηρεσιών του Πανεπιστημίου του Leicester, κατά τη διάρκεια της φωτογράφισης μαγειρικού σκεύους. Το σκεύος βρέθηκε άθικτο εντός λμενικού κτηρίου, το οποίο μάλλον καταστράφηκε από σεισμό κατά την Υστερο-ρωμαϊκή περίοδο, στη θέση Ακρωτήρι-Νησιαρών (Dreamer's Bay), Κύπρος (© University of Leicester)

Ανασκαφείς από το Πανεπιστήμιο του Leicester κατά τη διάρκεια τεκμηρίωσης του δυτικού άκρου ενός λιμενικού κτηρίου στη θέση Ακρωτήρι-Νησιαρούν (Dreamer's Bay), Κύπρος (© University of Leicester)